

Zaak C-119/24 [Chefquet]ⁱ**Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie****Datum van indiening:**

14 februari 2024

Verwijzende rechter:

Cour d'appel de Liège (België)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

5 februari 2024

Verzoekers:

DK

JO

Verweerder:

Belgische Staat, vertegenwoordigd door de minister van Financiën

Feiten, procedure en voorwerp van het geding

- 1 Het hoofdgeding betreft de aanslagen voor de belasting van niet-inwoners en meer in het bijzonder de aanvullende belasting van artikel 245 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 (hierna: „WIB 92”) waaraan niet-inwoners zijn onderworpen, en de verenigbaarheid daarvan met artikel 45 VWEU.
- 2 Verzoekers, DK en JO, waren Franse inwoners tijdens de belastbare periodes en aanslagjaren die in deze zaak aan de orde zijn. DK werkte als hoogleraar aan verschillende Belgische universiteiten en als onderzoeksdirecteur aan het Centre National de la Recherche Scientifique (nationaal centrum voor wetenschappelijk onderzoek) in Parijs. Zijn echtgenote, JO, werkte als werknemer in Frankrijk, maar oefent sinds 2000 geen beroepsactiviteiten meer uit.

ⁱ Dit is een fictieve naam, die niet overeenkomt met de werkelijke naam van enige partij in de procedure.

- 3 Zij werden door het Koninkrijk België belast als niet-inwoners. Zij hebben de aanslagen van de belasting van niet-inwoners voor de aanslagjaren 1992 tot en met 1998, 2001 tot en met 2003 en 2007 tot en met 2009 betwist door verschillende klachten tegen die aanslagen in te dienen. Alle betrokken aanslagen van de belasting van niet-inwoners bevatten overeenkomstig artikel 245 WIB 92 opcentiemen ten bate van de staat.
- 4 De klachten in kwestie zijn bij verschillende administratieve besluiten afgewezen of ontvankelijk maar ongegrond verklaard (of gedeeltelijk gegrond in het geval van de klacht met betrekking tot de aanslag voor het aanslagjaar 2008).
- 5 Verzoekers hebben vervolgens de geschillen met betrekking tot deze aanslagen voor de tribunal de première instance de Namur (rechtbank van eerste aanleg Namen, België) gebracht, waarbij ze vier afzonderlijke verzoekschriften hebben ingediend.
- 6 Bij beslissing van 20 januari 2016 heeft de tribunal de première instance de Namur de vier verzoeken samengevoegd. In essentie heeft de rechter de verzoeken tot annulering van de betwiste aanslagen ongegrond verklaard. De rechter heeft ook prejudiciële vragen gesteld aan het Grondwettelijk Hof, dat heeft geantwoord in een arrest van 6 juni 2019.
- 7 Op 3 februari 2020 hebben verzoekers beroep aangetekend tegen de beslissing van de tribunal de première instance de Namur bij de cour d'appel de Liège (hof van beroep Luik, België; hierna: „verwijzende rechter”).

Toepasselijke bepalingen

Unierecht

- 8 De bepaling van Unierecht die in deze zaak in het geding is, is artikel 45 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), dat betrekking heeft op het vrije verkeer van werknemers en het verbod op discriminatie op grond van nationaliteit tussen werknemers van de lidstaten.

Nationaal recht

- 9 Artikel 245 WIB 92 bepaalt dat de belasting van niet-inwoners, gevestigd ingevolge de artikelen 243 en 244 WIB 92, onderworpen is aan een fiscale toeslag, namelijk opcentiemen, ten bate van de staat. Deze opcentiemen worden berekend op de wijze die in artikel 466 WIB 92 is bepaald voor de berekening van de gemeentelijke opcentiemen die door de Belgische agglomeraties en gemeenten worden vastgesteld en verschuldigd zijn door de inwoners van het Koninkrijk die hun hoofdverblijfplaats in deze agglomeraties en gemeenten hebben.
- 10 Het bedrag van de opcentiemen als bedoeld in artikel 245 WIB 92 varieerde tussen 6 % en 7 % voor de aanslagjaren 1992 tot en met 2009.

Argumenten van de partijen

- 11 Verzoekers (DK en JO) hebben verzocht dat aan het Hof van Justitie van de Europese Unie twee prejudiciële vragen worden voorgelegd.
- 12 De eerste vraag die zij voorstellen voor te leggen, betreft de verenigbaarheid van de maatregel van artikel 245 WIB 92 met artikel 45 VWEU, aangezien artikel 245 WIB 92 de belastingplichtige niet-inwoner onderwerpt aan een aanvullende belasting ten bate van de staat die hij niet zou betalen indien hij in het Koninkrijk België zou wonen, en die naar analogie van de door de inwoners van het Koninkrijk België betaalde lokale belasting van artikel 466 WIB 92 wordt vastgesteld.
- 13 Verzoekers verzoeken de verwijzende rechter ook om een tweede prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie voor te leggen over de verenigbaarheid van artikel 25, lid 2, van de Overeenkomst tussen België en Frankrijk tot voorkoming van dubbel belasting met artikel 45 VWEU. Deze bepaling vermindert immers voor niet-inwoners het deel van de inkomsten dat is vrijgesteld van belasting (gedefinieerd in de artikelen 130 en 131 WIB 92) naar rato van het aandeel van hun beroepsinkomsten uit Belgische bron in hun totale beroepsinkomsten wereldwijd.
- 14 De Belgische Staat verzoekt de verwijzende rechter de vordering van verzoekers om twee prejudiciële vragen aan het Hof van Justitie voor te leggen, ongegrond te verklaren.

Beoordeling door de verwijzende rechter

- 15 Wat de verenigbaarheid van de maatregel van artikel 245 WIB 92 met artikel 45 VWEU betreft, sluit de verwijzende rechter zich aan bij de overwegingen van het Grondwettelijk Hof, dat door de tribunal de première instance de Namur werd gevraagd naar de verenigbaarheid van artikel 245 WIB 92 met de artikelen 10 en 11 van de Belgische Grondwet, wegens de vermeende ongerechtvaardigde discriminatie tussen niet-inwoners en inwoners die door deze bepaling zou worden ingevoerd.
- 16 Het Grondwettelijk Hof heeft in zijn arrest van 6 juni 2019 geoordeeld dat de bepaling van artikel 245 WIB 92, door niet-inwoners te onderwerpen aan een ten bate van de staat gevestigde belasting die wordt berekend op grond van artikel 466 WIB 92 met betrekking tot de gemeentelijke opcentiemen, ertoe strekt, zoals uit de voorbereidende werken blijkt, elke discriminatie te vermijden tussen niet-inwoners en inwoners van het Koninkrijk België die onderworpen zijn aan de gemeentelijke opcentiemen waarin artikel 466 WIB 92 voorziet. Niet-inwoners genieten immers, op algemene wijze, het voordeel van de door de Belgische overheden verschaft installaties en diensten, in zoverre die installaties en diensten hun de mogelijkheid bieden om de Belgische inkomsten te verwerven waarop de aan de Belgische Staat verschuldigde belasting van niet-inwoners

wordt berekend. De verhoging van de aan de staat verschuldigde belasting als gevolg van de opcentiemen waarin artikel 245 WIB 92 voorziet, maakt het aldus mogelijk het bedrag ervan aan te wenden voor het vervullen van de taken van algemeen belang waarmee de Belgische Staat is belast. Daarenboven heeft de in het geding zijnde maatregel geen kennelijk onevenredige gevolgen. De opcentiemen waarin artikel 245 WIB 92 voorziet, worden immers berekend in verhouding tot de belasting die verschuldigd is op de in België behaalde of verkregen inkomsten. Die maatregel, die van toepassing is ongeacht de nationaliteit van de niet-inwoner, strekt ertoe de niet-inwoners aldus op evenredige wijze te laten bijdragen in de financiering van de opdrachten van algemeen belang. Voor het overige is het feit dat de niet-inwoner, in voorkomend geval, aan een belasting op een tweede verblijf in België of aan een woonbelasting in Frankrijk kan worden onderworpen, vreemd aan de in het geding zijnde bepaling, aangezien die belastingen niet hetzelfde voorwerp noch dezelfde functie hebben en bijgevolg niet vergelijkbaar zijn met de opcentiemen bedoeld in artikel 245 WIB 92.ⁱⁱ

- 17 Het Grondwettelijk Hof heeft gepreciseerd dat het gaat om een belasting van niet-inwoners die op dezelfde wijze wordt berekend als de gemeentelijke opcentiemen op de door de inwoners van het Koninkrijk verschuldigde personenbelasting, maar die ten bate van de staat wordt geïnd, en dat de maatregel van artikel 245 WIB 92, gelet op deze bestemming, noch dezelfde aard, noch hetzelfde doel heeft als de gemeentelijke opcentiemen.ⁱⁱⁱ
- 18 Zoals het Hof van Justitie opmerkt, „[beogen] [v]olgens vaste rechtspraak [...] de [...]bepalingen [van het VWEU] inzake het vrije verkeer van personen het de [Unieburgers] gemakkelijker te maken op het gehele grondgebied van de [Unie] om het even welk beroep uit te oefenen, en staan zij in de weg aan regelingen die deze onderdanen zouden kunnen benadelen wanneer zij op het grondgebied van een andere lidstaat een economische activiteit willen verrichten” (arresten van 12 december 2002, de Groot, C-385/00, EU:C:2002:750, punt 77 en aldaar aangehaalde rechtspraak, en 22 juni 2017, Bechtel, C-20/16, EU:C:2017:488, punt 37 en aldaar aangehaalde rechtspraak). Bijgevolg staat artikel 45 VWEU in de weg aan elke nationale maatregel die het gebruik van de in dat artikel gewaarborgde fundamentele vrijheid door burgers van de Unie kan belemmeren of minder aantrekkelijk kan maken (arrest van 10 oktober 2019, Krah, C-703/17, EU:C:2019:850, punt 41 en aldaar aangehaalde rechtspraak).^{iv}
- 19 Het Hof van Justitie heeft bovendien reeds geoordeeld dat een met een fundamentele vrijheid strijdige fiscale achterstelling niet kan worden

ⁱⁱ Grondwettelijk Hof, 6 juni 2019, punt B.5.2.

ⁱⁱⁱ Grondwettelijk Hof, 6 juni 2019, punt B.5.1.

^{iv} Zie ook arrest van 15 juli 2021, État belge (Verlies van bepaalde belastingvoordelen in de woonstaat), C-241/20, EU:C:2021:605.

gerechtvaardigd met het feit dat er ook fiscale voordelen zijn, gesteld dat dit inderdaad het geval is.^v

- 20 In deze context is de verwijzende rechter van oordeel dat de eerste door verzoekers voorgestelde vraag, betreffende de verenigbaarheid van artikel 245 WIB 92 met artikel 45 VWEU, aan het Hof van Justitie moet worden voorgelegd met het oog op een prejudiciële beslissing.
- 21 Daarentegen is de verwijzende rechter van oordeel dat de tweede door verzoekers in het hoofdgeding voorgestelde prejudiciële vraag niet aan het Hof dient te worden voorgelegd. De rechter oordeelt dat het volgens vaste rechtspraak van het Hof duidelijk is dat artikel 25, lid 2, van de tussen Frankrijk en België gesloten overeenkomst tot voorkoming van dubbel belasting geen schending van artikel 45 VWEU meebrengt.

Prejudiciële vraag

„Staat artikel 45 VWEU in de weg aan de toepassing van artikel 245 [van het Wetboek] van de inkomstenbelastingen, voor zover dit artikel de belastingplichtige niet-inwoner onderwerpt aan een aanvullende staatsbelasting van 6-7 % ten opzichte van de belasting die hij zou betalen indien hij inwoner van het Koninkrijk was; een aanvullende belasting die is vastgesteld naar analogie van de lokale belasting die de Belgische agglomeraties en gemeenten heffen van inwoners van het Koninkrijk die hun hoofdverblijfplaats in deze agglomeraties en gemeenten hebben?”

^v Arrest van 12 december 2002, de Groot, C-385/00, EU:C:2002:750, punt 97 en aldaar aangehaalde rechtspraak.